

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie prócz świąt i niedziel od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Komunikat austriacki.

Wiedeń (BK) Urzędowo donoszą dnia 14 kwietnia. Front włoski: Wczoraj rozwinęli włoscy lotnicy niezwykle ożywioną działalność. Oddziały lotnicze włoskie, które wyruszyły nad Plawę oraz nad dolną Wippach, zostały przez naszych lotników rozproszone. Jeden aparat włoski runął koło Dornberg. Lotnicy zabici. Około Prosecco oraz niedaleko Pirano zmusiliśmy ogniem działowym włoskich lotników do odwrotu.

Nasi lotnicy obrzucili bombami obozy włoskie koło Gorycji.

Komunikat niemiecki.

Berlin. Urzędowo 14 b. m. wieczór. Na froncie francuskim: Wielka bitwa koło Arras szaleje dalej. Szczególnie gwałtownymi były ataki angielskie pomiędzy Augres a Givenehy. Anglikom udało się na poszczególnych miejscach wtargnąć do naszych pozycji, ale kontratakami lub w walkach z bliska wyrzuciliśmy ich z powrotem.

Na południe od Tampoux odparliśmy wśród krwawych strat dla wroga wszystkie jego ataki.

Pomiędzy Bapaume—Cambrai a Sommą obsadził nieprzyjaciel Gouzeaucourt, od którego za pierwszym atakiem, mimo olbrzymiej przewagi został odpartym.

W marcu straciła koalicja 161 samolotów, 19 balonów wywiadowczych. Niemcy stracili 45 samolotów.

Coraz głośniej wolno pragnąć pokoju

Wiedeń (BK). Na posiedzeniu Rady miasta Wiednia, burmistrz miasta, dr. Weiskirchner mówił wśród ogólnego napięcia o ostatnich wynurzeniach pokojowych austriackiego ministra spraw zagranicznych hr. Czernina.

Dr. Weiskirchner zaznaczył, że ludność przyjęła te wynurzenia ministra z radością, gdyż ludność wierzy, że tego rodzaju pokojowe zapatrywania kres położą morderczym walkom. Konferencja pokojowa zaspokoiłaby świadomość prawną obywateli, którzy daliby wyraz swej zbiorowej woli, która nie zaborów pragnie, tylko bronienia swej egzystencji.

Równocześnie jednak zaznaczył dr. Weiskirchner, że obywatelom, którzy tyle bohaterstwa i ofiarności okazali, należy się podzięką i nagroda w postaci rozszerzenia ich praw wyborczych także w zarządzie miejskim. Dr. Weiskirchner zaproponował utworzenie komisji, która pracowałaby nad zreorganizowaniem gminnego życia i doprowadziła do rozszerzenia prawa wyborczego na wszystkich obywateli.

Minister hr. Czernin przepowiada zbliżający się koniec wojny

Wiedeń (BK) Minister spraw zagr. hr. Czernin wystosował do burmistrza miasta Wiednia pismo, w odpowiedzi na manifestację rady miejskiej. W piśmie swem dziękuje minister. hr. Czernin za objawy szlachetności, jakiej wyrażała ludność sto-

licy w odpowiedzi na jego program. Znak to dla ministra, że należy mu dalej kroczyć po wytkniętej przez siebie drodze. Straszliwy dramat wojny światowej zbliża się już do końca a zakończeniem tej wojny będzie dla Austrii pełen honor pokój. Narody Austro Węgier wykazały w zapasach trzechletnich, że ich ani zwyciężyć, ani zniszczyć nie można. Przed bohaterstwem ludów Austrii nikie męstwo starożytnego świata. Przyszłe pokolenia ze czcią mówić będą o uieustraszonym męstwie i bohaterstwie czynach swych przodków.

Rosyjski kongres.

Petersburg (Ag. teleg.). W pałacu taurydzkim obraduje kongres zastępców poszczególnych powiatów i delegatów robotników i żołnierzy. Poseł Czeidze oświadczył, że nadeszła pora, w której o wojnie czy też pokoju zdecydować musi sam naród. Naród przyłączy się do każdego rządu, który zręcznie się zdobyczy terytorjalnych a równocześnie zechce zmienić swoje dotychczasowe umowy.

Delegaci floty przesłali na ręce delegatów robotników i żołnierzy oświadczenie, w którym ganią tych robotników, którzy upierają się przy 8-io godzinnym dniu roboczym. Robotnicy powinni wszystkie siły poświęcić pracy, bo położenie kraju jest wyjątkowe i groźne.

DEKLARACJA

Tymczasow. Rady Stanu.

T. Rada Stanu na ostatnim posiedzeniu plenarnem z d. 6 b. m., rozważywszy odezwę Tymczasowego rządu rosyjskiego do Polaków, przyjęła jednomyślnie deklarację treści następującej:

Wojna europejska wysunęła na widownię świata sprawę polską, jako wielkie zagadnienie polityki międzynarodowej. Naród nasz odczuł, że ziścić się mogą jego odwieczne pragnienia, a oharń udział Legionów, stających samorzutnie do boju o niepodległość Polski, był żywym tych pragnień wyrazem.

Sprawę polską rozwiązać mogło jedynie utworzenie Państwa Polskiego. Zrozumieli tę konieczność dziejową najpierw rządy mocarstw centralnych. Akt z dnia 5 listopada powołał do życia niepodległe Państwo Polskie, choć nie określił jeszcze jego granic terytorjalnych.

Obecnie i tymczasowy rząd rosyjski uznaje niepodległość naszej Ojczyzny, stwierdzając w ten sposób, że wskrzeszenie Polski stanowi dziejów nieodzowną konieczność, ale nowa władza rosyjska ofiaruje Polakom ziemię, które nie podlegają jej władztwu, określenie granic Państwa Polskiego przekazuje Konstytuancie rosyjskiej, a nadto przewiduje z góry łączność militarną państw obu.

Wszelka przymusowa narzucona łączność ogranicza istotę niepodległości i nie odpowiada honorowi wolnego narodu. Wogóle musimy się zastrzec przeciw jakimkolwiek warunkom, które wolę narodową naszą kępują.

Tymczasowa Rada Stanu, jedyny organ państwowy polski, wita z uznaniem blysk wolności, jaki rozświetlił mrok niewoli ludów państwo rosyjskie zamieszkujących. Z zadowoleniem również stwierdza fakt uznania przez nowy Rząd Rosyjski niepodległości Polski. Ale jednocześnie podkreśla, że wiekowy spór polsko-rosyjski o rozległe kraje, leżące pomiędzy etnograficzną Polską a Rosją, a od wieków z losem Polski związane, przez odezwę Rządu Rosyjskiego nie został zakończony. Załatwienie tego sporu nie możemy pozostawić jednostronnej decyzji konstytuancy rosyjskiej. Los tych ziem powinien być rozstrzygnięty w myśl mocarstwowych interesów niepodległej Polski i z uszanowaniem woli ludów te ziemie zamieszkujących.

Tymczasowa Rada Stanu jasno widzi swe cele: Monarchja konstytucyjna, silny rząd, liczne wojsko, oto za-

dał gubernator v. Etdorff dnia 7 bm. następujące obwieszczenie:

„Wśród strejkujących robotników warsztatów wojskowych znajduje się duża liczba byłych członków armji rosyjskiej, którym dotychczas przyznana była ulga przebywania w obrębie okupacji, podczas gdy podlegali wywiezieniu do niemieckich obozów jeńców. Ulga powyższa była zgodną z rozporządzeniem urzędu gubernialnego z dnia 19 czerwca 1916 r. z zastrzeżeniem, że byli członkowie armji nie przedsięwzją nic takiego, co by mogło zagrażać bezpieczeństwu kraju i wojsk walczących. Ponieważ strejkujący byli członkowie armji wykroczyli przeciw powyższemu zastrzeżeniu, dnia 10 kwietnia rozpoczęło się aresztowanie i wysyłanie ich do Niemiec.

Z M I A S T A.

Kalendarzyk. *Dziś:* Niedziela 15 kwiecień Przew. Anastazego.

Wsch. słońca g. 5 m. 07 r. Zach. g. 6 m. 54

— **Pogrzeb.** W piątek odbył się pogrzeb s. p. Józefa Przytuńskiego, urzędnika Centrali Handlowej, zmarłego tragiczną śmiercią. Urzędnicy Centrali Handlowej na trumnie zmarłego złożyli wieniec.

— **Niewiosenna pogoda.** Pogoda wiosenna nie może się ustalić. Zimno jeszcze nas nie opuszcza. Wczoraj w Radomiu padał przez cały niemal dzień zimny, wcale niewiosenny deszcz.

— **Teatr Amatorski przy Stowarzyszeniu Robotników Cbrześciańskich** daje dzisiaj przedstawienie, na które złożyła się dwie sztuki: „Zięć dla parady, czyli chleb ludzi bodzie“, komedję Bliznińskiego w I akcie i „Posąg w kominie“ komedję w II ch aktach ze śpiewami Górskiego. Początek punktualnie o g. 8 wieczór.

— **Więści od uchodźców Wawrzyniec Białkowski** prosi księdza proboszcza ze wsi Dąbrówka, gub. Radomskiej pow. radomsk. o zawiadomienie rodziców, Gaezów, żonę Józefę, braci i Kueharskiego, że jest zdrowy i prosi o wiadomości tą samą drogą.

— **Wykaz chorób zakaźnych.** Według Wydziału zdrowia publicznego za dz. 10, 11, 12, 13 i 14 **Tyfus plamisty:** Lubelska 78, Mleczna 6, Gieserka 11, Zytunia 1, —5 przyp. **Tyfus brauseny:** Szpitalna 5, Wałowa 17, Nowogrodzka 13, Skaryszewska 27—5 przyp. **Ospa:** Skaryszewska 5,—1 przyp. **Dyfterja:** Lubelska 82,—1 przyp.

— **Epidemia w Radomiu.** Wydział zdrowia publicznego podaje następujące dane zasląbić na choroby epidemiczne za czas od I-IV do 7-IV.

	Tyfus plamisty	Tyfus brauseny	Ospa	Róża	Szkarlatyna	Dyfterja
Zachorowało od 11-III do 1-IV	3	3	—	1	—	1
Pozostało chorych z poprzedniego tygodnia	13	7	1	3	—	—
Umarło w ciągu tygodnia	1	1	—	—	—	—
Wyzdrowiało w ciągu tygodnia	3	2	1	2	—	—
Pozostaje chorych na 7-IV	12	7	—	2	—	1

TELEGRAMY

Narady żywnościowe mocarstw centralnych

Wiedeń. (BK.) Pod przewodnictwem ministra spraw zagr. hr. Czernina odbyły się dnia 12 i 13 bm. w ministerstwie spraw zagranicznych narady, w których wzięli udział zastępcy fachowi Niemiec i Austrii. Celem narad tych było obmyślenie najskuteczniejszego planu sprawiedliwego rozdziału środków żywności pomiędzy wszystkie warstwy ludności. Narady te oparte na ścisłych obliczeniach zasobów środków żywności doprowadziły do pomyślnych rezultatów i wykazały, że mocarstwa centralne przetrzymają okres czasu aż do najbliższych żniw.

Szwajcaria niewzruszona

Berno. (BK.) Z powodu wypowiedzenia wojny przez Amerykę Niemcom, Rada związkowa Szwajcarii powołała się na swoje uprzednie ogłoszenia co do utrzymania neutralności. Rada związkowa zaznaczyła, że nadal pragnie przestrzegać najściślejszą neutralność.

Ludzie pracy w Rosji pragną pokoju i poszanowania ludzkich praw

Petersburg (Ag. teleg.). Na posiedzeniach komitetu robotniczego wojskowego wypowiedziano się za treścią proklamacji prowizorycznego rządu z d. 6 kwietnia w której robotnicy i żołnierze upatrują słusznie ważny krok ku demokratyzacji wewnątrz-państwowych stosunków. Komitet robotniczo-wojskowy zaznaczył dalej, że dążyć będzie wytrwale do przybliżenia pokoju na podstawie braterstwa ludców. Potężnym środkiem do zakończenia morderczej wojny byłoby zerwanie się przez wszystkie mocarstwa zaborów. Jakdlugo jednak mocarstwa od planów zaborczych nie odstąpią tak długo trwać musi z konieczności wojna i wobec tego robotnicy muszą wyczerzyć wszystkie siły, by produkować to, co jest niezbędnem do utrzymania frontu i ludności.

Następnie przemawiał minister Keren-ski, który objaśniał, że demokracja oznacza społeczność przyjazną ludów na zasadzie braterstwa i godziwej wolności. Rosyjska demokracja wyrzuciła ze swego programu każdą zaborczość, ale jak długo na granicach Rosji stoi wróg, który się zaborów wyzbyć niechce, musimy zbrojnie stać na posterunku, aby wolności całej Ojczyzny bronić.

Wylewy w Rosji.

Petersburg (Ag. teleg.). Zima, która była bardzo obfita w śniegi doprowadziła do tego, że w południowej Rosji wszystkie rzeki wystąpiły z brzegów i zalały liczne wsie i miasteczka, wyrządzając nieobliczone szkody.

Z ziemi Radomskiej.

Z Policzny pod Garbatką. Policzna, która do niedawna zachwycała odwiedzających pięknymi budowlami, parkiem, samonością gospodarską i wartką płynącym życiem uspołecznionem i pożytecznem, dziś powoli otrząsa się ze strasznych klęsk, jakie zadała jej wojna, srożąca się z wyjątkową siłą na przeszczeni dóbr i w samym dominjum. Wepaniały Kościół, stojący jeszcze w stanie, w jakim wojna go pogrzyżyla, oczekując gruntownej restauracji. Msza św. odbywa się w szpiej tymczasowej, inne szeserby i straty zabiegliwa ręka gospodarza skutecznie reperuje i leczy. Ważną w życiu parafii chwilą był przyjazd nowego proboszcza, ks. Kazimierza Sykulskiego, który objął parafję po przeniesionym do Brzozy ks. Skarżyńskim. Poprzedni proboszcz, ks. Skarżyński, opinia jaknajpocheleniejsza, jednając mu s góry życiowości parafjan, toteż, gdy dowiedziano się o dniu przyjazdu, banderja kilkudziesięciu włościan konuo, prowadzona przez przybrane-go we wstęgi parobesaka, wyjechała na przeciw proboszcza, by powitać go na granicy swej parafji, również dziewięta wiejskie wyszły na przeciw s wieńcami i powitaniem. Życie wsi zaczyna się normować, i mimo biedy i ciężkich praw wojny, którym poddać się musi ziemianin i małorolny, myśl poważna, obywatelska o przyszłości kraju gorąco zajmuje wszystkich, własne biedy usuwając na plan drugi. Szkoły w Policznie skupiają wszystkie dzieci w wieku odpowiednim. Jedna szkoła jest dla dzieci włościan, druga dla dzieci liczniej służby folwarcznej. Zabawy chłopców wiejskich, ich śpiewy chóralne, a nawet same śmiejąca się, szczerze twarzyczki wskazują, że dzieci otrzymują wychowanie, które z nich uczyni dzielnych polaków nietylko w imieniu. Pokrzepionym i pełnym wiary w lepszą przyszłość wraca się z Policzny, gdzie na każdym kroku widać dążenie i pracę dla lepszej przyszłości.

W Końskich powstała niedawno burza imienia Sienkiewicza dla chłopców. Okazała się ona prawdziwym dobrodziejstwem dla młodych, łaknących wiedzy dusz. Miło patrzeć, gdy tu ucząca się młodzież w salach jasnych i dobrze ogrzanych, w spokoju i odpowiedniej wygodzie doznaje prawdziwej ojcowskiej opieki. Prefektem bursy jest znany tu przyjaciel młodzieży dyr. A. Wiszniewski, który z prawdziwym zaparciem oddaje się uczącej młodzieży.

Wyłączne zastępstwo na okupację Austriacką Zakładów Ceramicznych „Ząbki“ A. hr. Ronikiera

Radom, Lubelska 33, Biuro Techniczne inż. KALUSCHY poleca dachówki „Marsylską“, „Karpiową“ oraz dreny.

Nabywa materiały budowlane potrzebne do odbudowy kraju